

Утвърдил:
Инж. Жасмина Лазарова
/Председател на Комисия за детето/

ОБЩИНА ТРЯВНА

**ПРОГРАМА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО
2026 ГОДИНА**

Хартата на основните права на ЕС определя, че децата имат право на закрила и грижи, необходими за тяхното благоденствие, и че висшият интерес на детето трябва да бъде от първостепенно значение при всички действия на публичните власти по отношение на децата. Конвенцията на ООН за правата на детето, ратифицирана от държавите членки на Съюза, предвижда, че висшите интереси на детето са първостепенно съображение и признава на детето право на участие и развитие, както и дефинира широк спектър от различни права. Държавите членки се ангажират да предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване на права и свободи от деца с увреждания, наравно с останалите деца. В редица други рамкови документи на европейско и международно ниво се определят подходи, целящи намаляване на бедността/социалното изключване на децата и подобряване на благосъстоянието им.

Програмата за закрила на детето на община Трявна за 2026 г. е разработена в съответствие с Конвенция за правата на детето на ООН, Европейска гаранция за децата на ЕС, Закон за закрила на детето и допринася към постигането на целите на ООН за устойчиво развитие. Програмата отразява до голяма степен и заложеното в План за действие в изпълнение на препоръка 2021/1004 на съвета за създаване на Европейска гаранция за детето по отношение на определени секторни политики, а именно – образование, здравеопазване, социални услуги, като включва и някои мерки с конкретен характер.

Програмата за закрила на детето на Община Трявна е разработена съвместно от всички институции, ангажирани с изпълнение на политиките, насочени към деца и осигуряване на най-добрата грижа за тяхното развитие и участие в гражданското общество. Програмата е основа за изграждане на цялостен и интегриран подход в действията на институциите на местно и ниво при упражняване на правата им и определяне на действията им, насочени към децата, така щото да бъде гарантиран техният най-добър интерес.

Програмата е приета от Комисия за детето при Община Трявна, съобразно чл. 6, ал.2, т.1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето и ще се изпълнява в координация, сътрудничество и съгласуваност на усилията, при допълване и синхронизиране на подходите и мерките, насочени към децата.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Повишаване благосъстоянието, подобряване качеството на живот и гарантиране законните интереси на всички деца в община Трявна. Осигуряване най-добра грижа за всяко дете, която да създаде условия за пълноценно упражняване на правата му във всички сфери на обществения живот и да стимулира изграждането на подходяща социално-икономическа, образователна, здравословна и сигурна среда за неговото развитие.

➤ **ОСНОВНИ ЦЕЛИ**

- гарантиране и защита на висшите интереси на детето;
- отглеждане на детето в семейна среда;
- зачитане и уважение личността на детето;

➤ **ПРИНЦИПИ**

- осигуряване достоен начин на живот на детето;
- интересите на детето са от първостепенно значение при намеса в неговия живот;
- осигуряване на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и ученик.
- зачитане мнението на детето по въпроси, пряко засягащи личността;
- защита на детето от насилие - физическо, психическо, емоционално, сексуално, negliжиране;
- отглеждане на детето в семейна среда;
- специална закрила на дете в риск или с изявени дарби;
- насърчаване на доброволното участие в дейностите по закрила на детето;
- подбор на лицата, пряко ангажирани в дейностите по закрила на детето, съобразно техните личностни и социални качества, грижа за тяхната професионална квалификация.

➤ **ОСНОВНИ ЗАДАЧИ**

- работа по превенция на изоставянето на деца;
- превенция на ранните бракове/ранното родителство;
- реинтеграция на деца в семейна среда;
- подкрепа на семейства с деца в неравностойно социално положение;
- гарантиране на равен достъп на децата до качествено образование и до участие в различни форми за обучение и развитие на социални умения, способности и таланти, с оглед пълноценна социална реализация. Създаване на условия за придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;

- осигуряване условия и подкрепяща среда за интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности в детски градини и училища;
- насърчаване на детското участие във всички сфери;
- подкрепа на деца с отклоняващо се поведение, малтретирани деца и др.;
- повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация;
- предотвратяване отпадането на деца от училище;
- намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата;
- партньорско сътрудничество между институции и организации, насочено към помощ и подкрепа за всички деца на територията на община Трявна;
- превенция на детска престъпност;
- превенция на отпадане от училище на децата, подлежащи на задължително обучение;
- повишаване здравната култура, емоционално и психично здраве, физическо развитие на децата и насърчаване отговорното поведение за здравословен начин на живот.

➤ ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

1. Осигуряване на грижа в ранна детска възраст и създаване на условия за социално включване
2. Равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца
3. Създаване на безопасна и здравословна среда, която да гарантира физическото, психическото и социалното развитие на детето
4. Защита на децата от всички форми на злоупотреба, насилие и експлоатация
5. Спорт, култура, свободно време и насърчаване участието на децата в обществения живот
6. Право на идентичност и защита срещу дискриминация

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ I. Осигуряване на грижа в ранна детска възраст и създаване на условия за социално включване

Цели	Дейности	Отговорни органи

1. Подкрепа за осигуряване правото на детето да живее в сигурна семейна среда и предоставяне на равни възможности на всички деца за социално включване.	1.1 Осигуряване на подкрепа на бременни жени, семейства от рисковите групи за превенция изоставянето на деца в т.ч. и с увреждания – предоставяне на психологическа подкрепа и консултиране на бъдещи и настоящи родители за формиране и развитие на родителски умения.	Отдел „Закрила на детето“ ЦОП - Трявна– „SOS Детски селища България“ ЦСРИ - Трявна
	1.2 Подкрепа на родители в раздяла – информиране и консултиране относно промените в емоционалното и поведенческо функциониране на децата в т.ч. и с увреждания, следствие на влошените семейни взаимоотношения и интеракции.	Отдел „Закрила на детето“ ЦОП - Трявна– „SOS Детски селища България“ ЦСРИ - Трявна
	1.3 Повишаване на родителския капацитет и насърчаване на отговорното родителство.	Отдел „Закрила на детето“ ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ ЦСРИ - Трявна
2. Развиване на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск от изоставяне на дете.	2.1. Насърчаване на отглеждането на деца с увреждания в семейна среда чрез ранна интервенция и оказване на подкрепа на семейството на дете с увреждания.	ЦСРИ - Трявна ЦОП - Трявна– „SOS Детски селища България“ Отдел „Закрила на детето“ Община Трявна

	2.2. Развиване на родителските умения и подкрепа на бъдещи родители и родители, които полагат грижи за деца в ранна възраст.	ЦСРИ - Трявна ЦОП – „SOS Детски селища България“ Общопрактикуващи лекари Учебни заведения Детски ясли и градини
3. Насърчаване на ранното детско развитие и ранното учене чрез създаване на подкрепяща и стимулираща среда.	3.1 Осигуряване на специалисти, обучени за полагане на грижи за деца в ранна детска възраст.	Детски ясли и градини; ЦСРИ – Трявна; ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ МБАЛ
	3.2. Осигуряване на подкрепа за родителите в тяхната роля на основни възпитатели на своите деца в годините на ранното детство	Детски ясли и градини; ЦСРИ - Трявна; ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ II: Равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца

Цели	Дейности	Отговорни органи
1. Развиване на дейности, насочени към по-пълното обхващане на децата в образователната система.	1.1. Съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	Община Трявна РУО – Габрово Детски и учебни заведения Дирекция „Социално подпомагане“ МКБППМН ЦСРИ – Трявна
	1.2. Осигуряване на дидактически материали, подходящи за развитие на децата.	Детски и учебни заведения
	1.3. Усъвършенстване, поддържане и актуализиране на информационна система за събиране на данни за необхванати, отпаднали и застрашени от	Община Трявна Образователни институции ЦСРИ - Трявна

	отпадане ученици от образователната система на общинско ниво.	
	1.4. Обхват на децата от 4 до 6-годишна възраст, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка.	Община Трявна Детски градини ЦСРИ – Трявна
	1.5. Осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците и предоставяне на подкрепа за личностното им развитие	Община Трявна РУО – Габрово Образователни институции ЦСРИ – Трявна
	1.6. Осигуряване на допълнителна педагогическа подкрепа и прилагане на превантивни мерки спрямо ученици застрашени от отпадане	Община Трявна РУО – Габрово Образователни институции МКБППМН ЦСРИ – Трявна
2. Подобряване на политиките и подходите за приобщаване на деца, нуждаещи се от специална образователна подкрепа в училищата и детските градини	2.1. Осигуряване на подкрепа за децата с увреждания и техните семейства, включително достъп до социални услуги и закрила.	Община Трявна РУО-Габрово Образователни институции ЦСРИ - Трявна
	2.2. Повишаване квалификацията на учителите и възпитателите, работещи с деца със СОП с цел по-високо качество на образованието.	Община Трявна Образователни институции РЦПППО ЦСРИ – Трявна
	2.3. Разработване и прилагане на индивидуални образователни програми на децата и учениците със СОП.	ЦСОП Образователни институции ЦСРИ – Трявна
	2.4. Създаване на подкрепяща среда в детските градини и училищата за включване на деца със специални образователни потребности в образователния процес.	Община Трявна Образователни институции ЦСРИ - Трявна

3 . Превенция на противообществените прояви на асоциално поведение сред деца в предучилищна и училищна възраст	3.1. Подпомагане на училищните комисии за ранна превенция за провеждане на инициативи, кампании, проекти и т.н. за противодействие на неприемливото поведение сред подрастващите.	МКБППМН Учебни заведения ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“
	3.2. Провеждане на тренинги, социално-групови занимания за деца, ролеви игри и т.н., подкрепящи изграждането на стабилна ценностна и емоционална система.	ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ МКБППМН Учебни заведения
4. Интеграция на деца и ученици от етнически малцинства в образователната система.	4.1. Среци с родителите на незаписаните, подлежащи за ПГ и I клас деца.	Дирекция „Социално подпомагане“ Община Трявна Екип за обхват ЦСРИ – Трявна
	4.2 Осигуряване на достъп до основно и средно образование, включително професионално образование и професионално обучение.	РУО – Габрово Община Трявна ЦСРИ – Трявна
	4.3. Мобилна работа и работа на терен в подкрепа на родителите, които не разполагат с необходимия ресурс да мотивират децата си да посещават редовно училище.	Община Трявна, Дирекция „Социално подпомагане“ Екип за обхват ЦСРИ – Трявна

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ III: Създаване на безопасна и здравословна среда, която да гарантира физическото, психическото и социалното развитие на детето.

Цели	Дейности	Отговорни органи

1. Повишаване на здравната информираност и култура на децата и техните семейства	1.1. Стимулиране на бременни, родилки и майки с деца от уязвими групи за контрол от личен лекар и специалист.	ЦОП-Трявна - „SOS Детски селища България“ РЗИ – Габрово Общопрактикуващи лекари
	1.2. Провеждане на информационни срещи с децата и учениците, свързани с профилактика за здравословен начин на живот за борба с наднорменото тегло и социално значими заболявания, съпътствани с разпространение на информационни материали.	РЗИ – Габрово Учебни заведения МКБППМН ЦСРИ - Трявна
	1.3. Провеждане на обучения на учениците за оказване на първа долекарска помощ.	БЧК Медицински специалисти от училищата

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ IV: Защита на децата от всички форми на злоупотреба, насилие и експлоатация.

Цели	Дейности	Отговорни органи
1. Осигуряване на защита и навременна помощ на деца в риск	1.1. Запознаване и информиране на децата и учениците с видовете насилие (психолог; педагогически съветник).	Образователни институции МКБППМН ЦСРИ – Трявна
	1.2. Популяризиране функциите на отдел „Закрила на детето“ – механизъм за подаване на сигнали и жалби; действия при риск от насилие в семейството, училището и на улицата.	Отдел „Закрила на детето“ ЦСРИ - Трявна

	1.3. Изпълнение на ангажиментите по Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертва на насилие или в риск от насилие и при кризисна интервенция.	Дирекция „Социално подпомагане“ РУ към ОД МВР – Трявна Община Трявна ЦОП-Трявна - „SOS Детски селища България“ ЦСРИ – Трявна
2. Информирание за видовете насилие. Прилагане на мерки за превенция и/или преодоляване на последствията от тормоз, насилие и употреба на психоактивни вещества.	2.1. Разпространение и популяризиране на информационни материали в училищата и детските градини за ранна превенция на насилието между и върху децата, трафик на хора, видове зависимости.	ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ РУО-Габрово РУ към ОД МВР – Трявна МКБППМН ЦСРИ – Трявна
	2.2. Засилване на контрола в районите на училищата – осигуряване на по-добро осветление, регулярни проверки от полиция, засилване наблюдението върху търговските обекти около училищата.	РУ към ОД МВР – Трявна Община Трявна
	2.3. Осигуряване на психологическа подкрепа на деца и семейства, жертви на насилие.	ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ Детски градини и училища ЦСРИ - Трявна
	2.4. Провеждане на различни инициативи, насърчаващи позитивно общуване и ефективно и ненасилствено преодоляване на конфликти, включително обучения на педагогически и помощен персонал в училища и детски градини.	РУО – Габрово Община Трявна ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ Образователни институции ЦСРИ - Трявна
	2.5. Съгласувани действия за своевременна реакция при сигнали за нарушаване правата на децата.	Отдел „Закрила на детето“ РУ към ОД МВР – Трявна

	2.7. Консултиране на деца, младежи и родители по проблемите на зависимостите.	Образователни институции РУ към ОД МВР – Трявна. ЦСРИ – Трявна
3. Ефективна работа между институциите, имащи отношение по въпросите за защита на децата от всички форми на насилие, злоупотреба и експлоатация.	3.1. Повишаване на компетентността на специалистите, работещи с деца, чрез подходящи форми на обучения за използване на обогатен инструментариум от методи при работа с деца жертви или свидетели на насилие.	Отдел „Закрила на детето“ ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ ЦСРИ – Трявна
	3.2. Споделяне на добри практики и прилагане на междуинституционален подход за своевременни и адекватни мерки за закрила на дете в риск.	Отдел „Закрила на детето“ Община Трявна РУ към ОД МВР – Трявна ЦСРИ – Трявна
	3.3. Анализиране на тенденцията, същността и особеностите на противообществените прояви и престъпността сред малолетните и непълнолетните. Извеждане на добри превантивни практики на МКБППМН. Първична (универсална) и вторична превенция, насочена към информиране и/или елиминиране на предпоставките/причините за пораждаване на насилие и противообществени прояви.	МКБППМН РУ към ОД МВР – Трявна Образователни институции ЦСРИ - Трявна
	3.4. Своевременно координиране и незабавно предприемане на дейности в случай на дете в риск.	Община Трявна Дирекция „Социално подпомагане“ Отдел „Закрила на детето“ Дирекция „Социално подпомагане“ Образователни институции

	3.5. Популяризиране на националната телефонна линия за деца в риск 116111	Образователни институции ЦОП-Трявна - „SOS Детски селища България“ Отдел „Закрила на детето“ ЦСРИ – Трявна Дирекция „Социално подпомагане“
4. Повишаване качеството на защита и превенция на злоупотребата с деца в интернет пространството.	4.1. Организиране на инициативи за безопасно ползване на интернет и опасностите, които крие сърфирането в него.	РУ към ОД МВР – Трявна Образователни институции РУО – Габрово МКБППНМ ЦСРИ – Трявна
	4.2. Повишаване на обществената информираност с цел предпазване на децата в интернет средата чрез обучения за деца и родители.	РУ към ОД МВР – Трявна Образователни институции РУО – Габрово ЦОП-Трявна - „SOS Детски селища България“ ЦСРИ – Трявна
	4.3. Повишаване информираността на родителите и ролята им в предпазването на децата в интернет средата, чрез разпространение на подходящи информационни материали и информационни кампании.	РУ към ОД МВР – Трявна Образователни институции РУО – Габрово
5. Превенция за намаляване броя на децата, жертви на пътно-транспортни произшествия.	5.1. Подобряване на организацията на движението около училищата за повишаване на безопасността.	РУ към ОД МВР – Трявна Образователни институции
	5.2. Провеждане на беседи с децата в училищата и обществени превантивни кампании.	РУ към ОД МВР – Трявна; Образователни институции

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ V: Спорт, култура, свободно време и насърчаване участието на децата в обществения живот

Цели	Дейности	Отговорни органи
1. Гарантиране правото на участие на децата в община Трявна в дейности в спорта, културата и за свободното време.	1.1. Насърчаване участието на всички деца в подходящи извънкласни форми на обучение – културни /театрални училищни трупи, музикални състави, изобразително изкуство, езикови школи и др. – според желанията на учениците/, спортни и образователни дейности, като се използват възможностите на спортната база и училището.	Община Трявна Спортни клубове Читалища Школи Образователни институции
	1.2 Включване на деца в дейности и инициативи, стимулиращи тяхното социално, културно, ценностно ориентиране и развитие.	Община Трявна Читалища Образователни институции ЦСРИ – Трявна
	1.3. Ангажиране на свободното време и стимулиране на инициативността, креативността и взаимодействието чрез изкуство на децата, посредством организиране на детски ателиета и работилници.	Община Трявна Читалища Сдружение „Цветница“ ЦСРИ – Трявна
	1.4. Осигуряване на участие на деца в ученически спортни игри, турнири и състезания на училищно и общинско ниво.	Община Трявна РУО – Габрово Спортни клубове Образователни институции Ученически съвети
	1.5. Подпомагане на спортните организации, развиващи спорт за децата.	Община Трявна РУО – Габрово

	приоритетно за деца с увреждания и в неравностойно положение, с цел подобряване качеството им на живот и социална интеграция.	Спортни клубове Образователни институции Ученически съвети ЦСРИ – Трявна
2. Специална закрила на деца на обществени места.	2.1. Извършване на системни проверки в увеселителни заведения и места, посещавани от малолетни и непълнолетни и ограничаване посещенията на същите в тях.	РУ към ОД МВР – Трявна МКБППМН.
	2.2. Провеждане на акции с цел спазване на утвърдения вечерен час за малолетни и непълнолетни.	РУ към ОД МВР – Трявна Община Трявна МКБППМН
3. Осигуряване на възможност за участие на детето във вземането на решения по въпроси, които го засягат.	3.1 Насърчаване за изразяване мнението на децата. Овластяване и устойчивост на ученическите съвети.	Ученически съвети ЦОП-Трявна - „SOS Детски селища България“ ЦСРИ – Трявна
	3.2. Осъществяване на съвместни инициативи и сътрудничество между ученическите съвети.	Община Трявна Образователни институции
4. Насърчаване на детското участие във формални и неформални общности.	4.1. Стимулиране развитието на училищните съвети и парламенти, чрез обучение на самите ученици и обучение на специалистите, които подкрепят работата им.	Община Трявна Образователни институции Ученически съвети МКБППМН НПО
	4.2. Създаване на неформални общности и клубове от ученици с цел взаимопомощ между връстници.	Община Трявна Образователни институции МКБППМН НПО
	4.3. Алтернативни занимания в свободното време.	Община Трявна Образователни институции МКБППМН Спортни клубове

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ VI: Право на идентичност и защита срещу дискриминация

Цели	Дейности	Отговорни органи
1. Спазване правата на децата без значение етническата им принадлежност и вероизповедание	1.1. Работа на терен за провеждане на обучение и повишаване капацитета на семейства от етническите малцинства	ЦОП-Трявна – „SOS Детски селища България“ Образователни институции ЦСРИ - Трявна
	1.2. Реализиране на интеграционни и включващи дейности	Община Трявна

Финансирането на дейностите и инициативите по Общинска програма за закрила на детето за 2026 година ще се осигури от бюджетите на отговорните институции.

➤ ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Успешна работа по превенция на изоставянето;
- Осигуряване на подкрепяща и стимулираща среда, която да подпомага и развива ресурса на родителите и подпомага цялостното развитие на децата;
- Социално включване на всички деца в обществения живот;
- Пълно обхващане на децата със специални образователни потребности;
- Намаляване броя на децата, отпаднали от училище;
- Намаляване броя на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни;
- Повишаване информираността и ангажираността на обществеността по правата на децата и превантивните мерки за недопускане нарушаването им;
- Развита междуинституционална мрежа от услуги и междуинституционално сътрудничество при грижите и услугите за деца в риск;
- Повишаване здравната култура на децата;
- Осъществяване на широка и ефективна превенция на проявяване на различни рискове за деца и подрастващи в местната общност, чрез различни форми на работа: инициативи, информационни материали, обучения, кампании и др.;
- Професионално развитие на капацитета на всички специалисти и помощен персонал работещ с деца;

- Развитие на родителския капацитет и ангажиране на родителите на децата в община Трявна при реализирането на Програмата за детето;
- Намаляване броя на случаи на дискриминация на деца, основана на етнически произход, способности и социален статус;
- Ангажиране на децата с творчески и спортни дейности, възстановяващи нормалното детство и достъпа до образование и професионална подготовка;
- Трайно установяване на модел за толерантно и безконфликтно общуване и поведение в учебната среда и в общността.

Програма за детето на Община Трявна за 2026 година е изготвена от Община Трявна и е съгласувана с отговорните институции и организации, ангажирани с благосъстоянието на децата.

Планираните дейности и инициативи в Програмата са обсъдени и приети от Комисията за детето при Община Трявна.

Настоящият документ е отворен и подлежи на допълване и изменение.

Инж. Жасмина Лазарова

/Председател на Комисия за детето/

Изготвил:

Радослав Дамянов

Гл. специалист „СДЗ“